

Naturstyrelsen
nnphellebaek@nst.dk

d. 24-09-2025

Vedr. Naturstyrelsens forslag til projektbeskrivelse og forvaltningsplan for Naturnationalpark Hellebæk

DOF Nordsjælland fremsender hermed følgende høringssvar:

Foreningen værdsætter, at området omkring Hellebæk Skov, Hellebæk Kohave og den nordlige del af Teglstrup Hegn er blevet udpeget til Naturnationalpark.

1. Indledning

Som det fremgår af forslaget kapitel 1 Indledning er 'hovedformålet med naturnationalparkerne at styrke områdernes natur og biodiversitet ved at give mulighed for etablering af større sammenhængende naturområder, hvor naturen i højere grad end i dag kan udvikle sig på egne præmisser' og at 'naturnationalparken skal forvaltes med natur og biodiversitet som hovedhensyn' (jf. naturbeskyttelsesloven kapitel 8a). Såfremt det er muligt at forvalte området i overensstemmelse med disse hensigter, vil det medføre forbedrede forhold for fuglelivet og biodiversiteten i området generelt.

DOF Nordsjælland støtter naturligvis, at skoven inden for Naturnationalpark Hellebæk udlægges som urørt skov, og at skovdriften følger principperne i retningslinjer for urørt skov. Tilsvarende støtter vi også helårsgræsningen som et centralt forvaltningstiltag i området.

2. Projektbeskrivelse, Eksisterende forhold

I forhold til kapitel 2 Projektbeskrivelse, Eksisterende forhold skal vi specielt i forbindelse med redegørelserne i 2.5 Bilag IV arter og Bilag I fugle og i 2.6 Øvrige fredede arter og rødlistede arter generelt bekræfte de fremlagte oplysninger om fuglelivet. Dog bør det præciseres, at duehøg – i hvert tilfælde efter vores viden – fortsat yngler i området (side 23). Desuden er en del af de i

bilag 1 nævnte fuglearter ikke relevante for området. Det sidstnævnte ændrer imidlertid ikke på de planlægningsmæssige forhold.

Hellebækområdet var frem til 2019 en af de få danske ynglelokaliteter for lærkefalk. Den forbedrede hydrologi i forbindelse med naturnationalparken kan give den mulighed for at vende tilbage. Desuden er området et vigtigt tilholdssted for havørn. Disse to forhold var måske værd at nævne direkte i projektbeskrivelsen.

I forbindelse med 2.8 Rekreative forhold vil DOF Nordsjælland gerne tilkendegive, at et sportsanlæg som en mountainbikebane efter vores opfattelse er svært at forene med hensigten i en naturnationalpark, hvor forvaltningen skal have natur og biodiversitet som hovedhensyn, og hvor naturen i højere grad end i dag skal kunne udvikle sig på egne præmisser (jf. ovenfor under kapitel 1. Indledning). Efter vores vurdering kan det i øvrigt også være problematisk i forhold til det almene friluftslivs oplevelse af området, og udtryk for at det organiserede friluftsliv bliver tilgodeset frem for det almene friluftsliv. Situationen understreges af den hegnede naturnationalparks begrænsede areal (i forhold til det anbefalede) på 691 ha, og at banen inddrager en betydelig del af området (kort 7). Desuden er det i modstrid med hensigten nederst i afsnit 4.4 side 68-69 (indenfor naturnationalparkens hegn skal faciliteterne som helhed understøtte de mere stille naturoplevelser).

Når dette er sagt erkender vi, at udlæggelsen af de ret store faunalommer (hvilket vi naturligvis støtter) er et forsøg på at imødegå denne situation. Og at en nedlæggelse af banen indenfor naturnationalparkens område i praksis blot ville medføre, at problemet blev eksporteret til et andet af Naturstyrelsens arealer, jf. Forvaltningsplanen afsnit 4.4 side 68 øverst, og se i øvrigt vores bemærkninger til afsnit 3.4 og 4.4 nedenfor.

Svarende til tabel 2.7 Oversigt over friluft aktiviteter, som har krævet Naturstyrelsens tilladelse i perioden 2016 – 2024 (side 28), er der tilsyneladende kun 3 ud af 8 aktivitetskategorier, hvor kolonnen 'I alt' svarer til summen af de øvrige. Det kan der være grunde til, men hvis det skal være meningsfyldt, kræver det en nærmere forklaring. Ud fra tallene ser det umiddelbart ud til, at forvaltningspraksis er ændret efter 2016. Hvis det er tilfældet, skal man overveje at lade tabellen begynde ved 2017.

Med hensyn til 2.11 Forholdet til øvrig planlægning for området støtter vi som nævnt ovenfor, at områdets skov vil blive forvaltet efter retningslinjerne for urørt skov. På de lysåbne områder i Hellebæk Kohave bør egentlig skovrejsning fortsat være uønsket.

3. Projektbeskrivelse, Planlagte tiltag og anlæg

Af kapitel 3. Projektbeskrivelse, Planlagte tiltag og anlæg fremgår det i afsnit 3.2 Store planteædende pattedyr, at høj diversitet af arter af store planteædende pattedyr bedst fremmer økosystemer med høj biodiversitet. Dette står i nogen kontrast til det konkrete artsvalg, jf. 3.2.1 Valg og fravalg af store planteædende pattedyr. Se i øvrigt vores bemærkninger til afsnit 4.3 nedenfor. Som tidligere anført støtter vi under alle omstændigheder den planlagte helårsgræsning.

Generelt savner DOF Nordsjælland i afsnit 3.4 Friluftsfaciliteter samt veje, stier og ruter en mere entydig markering af, planlægningen for friluftslivet i nationalparken som helhed, og ikke kun i faunalommerne, er underlagt det generelle hensyn til natur og biodiversitet (jf. naturbeskyttelsesloven kapitel 8a). Selv om det er nævnt indledningsvis (side 7) og mere tydeligt i afsnit 4.4, sidder man som læser af 3.4 tilbage med en lidt ubehagelig fornemmelse af, at beskyttelse og benyttelse sidestilles i overensstemmelse med Naturstyrelsens sædvanlige praksis. Desuden vil en sådan præcisering af teksten i afsnit 3.4 efter vores opfattelse bringe forslaget i bedre overensstemmelse med det lovmæssige grundlag.

Vi værdsætter, at NNP vandreruterne går udenom faunalommerne, og at der som udgangspunkt ikke planlægges for nye veje eller stier (bortset fra omlægninger aht. naturen). Og vi værdsætter tilsvarende, at der løbende vil kunne ske tilpasning af infrastruktur og faciliteter (se vores kommentarer til afsnit 4.4). Disse tilpasninger skal selvfølgelig tage udgangspunkt i, at naturen i en nationalpark i højere grad end i dag skal kunne udvikle sig på egne præmisser.

Fraset vores forbehold overfor mountainbikebanen, kan foreningen støtte den foreslåede infrastruktur, herunder at der etableres en overordnet hovedindgang ved Hellebæk Avlsgårds tidligere placering.

Foreningen kan som tidligere anført støtte etableringen af Faunalommer (kort 11), og bemærker i den forbindelse, at der ikke vil blive foretaget fældning i faunalommernes rødgranbeplantninger.

Med hensyn til Tilladelseskrævende aktiviteter anbefaler DOF Nordsjælland, at der udvises størst mulig tilbageholdenhed især i fuglenes yngletid i perioden fra 1. februar til 1. august. Løb, cykelløb (eller tilsvarende arrangementer) som finder sted på Hellebækvej alene, kan efter vores vurdering ikke påvirke fuglelivet væsentligt.

DOF Nordsjælland kan overordnet set støtte de indsatser, der beskrives i afsnit 3.7 Naturgenopretning og biodiversitetsfremmende tiltag. Vi har følgende kommentarer til nogle af underafsnittene:

Ifølge 3.7.1 Rydning og strukturfældning reduceres rødgranarealet til 30 ha. I hvilket omfang, sortspætterne vil kunne tilpasse sig dette, afhænger af, i hvor høj grad den tiltagende mængde af dødt ved i skoven som helhed vil kunne tilbyde dem alternative fourageringsmuligheder.

Indsatserne nævnt i 3.7.2 Veteranisering og dødt ved, 3.7.3 Styrkelse af skovbryn og overgange samt 3.7.5 Fremme af lysåbne skovområder vil alle være til gavn for fuglelivet.

Som anført i 3.7.6 Genopretning af hydrologi og det historiske vandsystem er genopretning af naturlig hydrologi kun muligt i et vist omfang pga. de kulturhistoriske interesser. Fuglelivet vil imidlertid reagere positivt på de forbedrede hydrologiske forhold, uanset om forbedringen sker af kulturhistoriske eller naturhistoriske årsager, og foreningen skal derfor anbefale gennemførelse af samtlige foreslåede indsatser på hydrologiområdet uanset baggrund.

4. Forvaltningsplan

I forbindelse med afsnit 4.1 Udviklingsmål er vi helt enige i, at der ikke opstilles egentlige udviklingsmål for rekreativ anvendelse, da disse bør være underlagt udviklingsmål for natur, jf. naturbeskyttelseslovens kapitel 8a.

Som nævnt tidligere (indledningsvis og i forbindelse med afsnit 3.2) støtter vi helårsgræsning som et centralt forvaltningstiltag i området. I 4.3 Principper for forvaltning af dyr udsat i naturnationalparken bemærker vi, at det efter en årrække skal vurderes, om der er et behov for at supplere krondyrenes græsning uden for Kohavens kreaturhegn med andre arter, f.eks. dådyr. På længere sigt skal det igen vurderes, hvilke dyr der bedst understøtter naturen i Naturnationalpark Hellebæk. Til den tid bør erfaringer fra andre naturnationalparker inddrages, og en vurdering af dyrenes eventuelle påvirkning af kulturinteresserne bør ikke bero på dyrenes vægt alene, men også på parametre som fødesøgningsadfærd, flokadfærd og ikke mindst hvor stort et tryk, dyrene udøver mod jordoverfladen. Flere arter af planteædere vil som bekendt øge biodiversiteten (jf. afsnit 3.2).

Som nævnt i starten af 4.4 Principper for forvaltning af friluftsliv og rekreative faciliteter skal Naturnationalpark Hellebæk selvfølgelig også give besøgende naturoplevelser. Vi opfatter, at der generelt i dette afsnit lægges stor vægt på naturformidling og der gøres også forsøg på at prioritere det almene frem for

det organiserede friluftsliv (se bemærkninger til 2.8 og 3.4 ovenfor). Det er positivt, at der alene planlægges øvrige faciliteter i mindre omfang, samt at faciliteterne som helhed skal understøtte de mere stille naturoplevelser.

Det fremgår, at der i tilfælde, hvor det bliver nødvendigt at flytte konkrete faciliteter eller aktiviteter, vil blive arbejdet på at stille andre af Naturstyrelsens arealer til rådighed. DOF Nordsjælland kan tilbyde at gennemgå de relevante afdelinger til brug for pas-på-kortet forinden.

Vi værdsætter, at der løbende vil kunne ske tilpasning af infrastruktur og faciliteter for at understøtte en hensigtsmæssig friluftsmæssig benyttelse af naturnationalparken, f.eks. sløjfning af vej- eller stistrækninger. Et eksempel i denne forbindelse er mountainbikebanen, hvor det evt. kunne vise sig hensigtsmæssigt at omlægge eller afkorte banens forløb indenfor naturnationalparken. (I forvejen ligger 6 af de i alt 14 af banens km udenfor parkens område). Vi skal understrege, at hensigtsmæssig friluftsmæssig benyttelse i denne sammenhæng efter vores opfattelse er en benyttelse, der sker i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens kapitel 8a.

Med hensyn til faunalommer henvises til det ovenfor anførte.

I 4.5 Principper for forvaltning af faciliteter og aktiviteter på tilstødende arealer anføres, at de aktiviteter, der konkret vurderes at kunne påvirke forholdene for de store planteædende pattedyr, eller hvor de nuværende brugere af naturnationalparkområdet bliver begrænset i deres udfoldelse, søges henvist til Teglstrup hegn syd for Esrumvej eller andre af Naturstyrelsens arealer. DOF Nordsjælland vil gerne i en sådan situation, eller ved behov for yderligere friluftsfaciliteter, tilbyde at gennemgå de relevante afdelinger til brug for pas-på-kortet forinden.

Med hensyn til afsnit 4.6 Principper for forvaltning af naturgenopretningstiltag henviser vi til det ovenfor anførte i forbindelse med afsnit 3.7.

I 4.6.1 Principper for forvaltning af vandmiljøet anføres, at der kan være behov for at sikre vandafledning på udvalgte lokaliteter og strækninger af hensyn til beskyttelse af fortidsminder og i særlige tilfælde friluftslivet, hvor det ikke er muligt at omlægge ruter eller flytte faciliteter.

Vi finder det problematisk, at man i stedet for genopretning af naturlig hydrologi inden for grænserne af en naturnationalpark, ønsker at fastholde vandafledning (dvs. dræning) af hensyn til friluftslivets ruter og faciliteter. Som det er fremsat her, er det efter vores opfattelse i sig selv et helt utilstrækkeligt argument for at fravige naturbeskyttelseslovens kapitel 8a indenfor naturnationalparkens område.

En afvejning til fordel for friluftslivets ruter og faciliteter kan komme på tale, hvis det drejer sig om en hydrologisk indsats, der er baseret på kulturhistoriske forhold. Men hvis den hydrologiske indsats alene sker mhp. at fremme natur og biodiversitet, bør det ikke kunne komme på tale, og den principielle forskel på de 2 situationer bør fremgå af teksten.

Afslutningsvis kan vi i forbindelse med afsnit 4.9 Principper for overvågning af udviklingen i området naturligvis kun påskønne, at forholdene i Naturnationalpark Hellebæk – især hvad angår natur og rekreativ anvendelse – overvåges bedst muligt.

Med venlig hilsen

Dorte Andersen
DOF Nordsjælland
DOFs repræsentant i Bestyrelsen for
Naturnationalpark Hellebæk

Jørgen Hansen
DOF Nordsjælland, Naturpolitisk Udvalg
DOFs repræsentant i Helsingør
Kommune

Henrik Boeg
DOF Nordsjælland
Naturpolitisk Udvalg